

Onderzoeksprogramma 2025
Jaarverslag 2024

23-12-2024

Colofon

De voorzitter van de rekenkamer Zeeland is mr. G.A.A. (Marloes) van Rijswijk - van Mook. De overige leden van het bestuur zijn drs. H.J.W. (Hans) Verdellen en T. (Tanja) Groenendijk-de Vos MA.

Vanaf 1 november 2024 is [REDACTED] waarnemend directeur - onderzoeker van de rekenkamer. De ambtelijke bezetting bestaat verder uit [REDACTED]

Rekenkamer Zeeland
Abdij 6
4331 BK Middelburg
Postbus 6001
4330 LA Middelburg
Tel 0118 – 63 18 41
Rekenkamer@zeeland.nl
www.Rekenkamerzeeland.nl

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	- 1 -
2.	AFGEROND ONDERZOEK	- 2 -
	Subsidieverstrekking	- 2 -
	Benutten van Europese Middelen	- 3 -
3.	LOPENDE ONDERZOEKEN	- 4 -
	Handhaving energiebesparingsplicht.....	- 4 -
	Omgevingsparticipatie	- 4 -
	Provinciale Watertaken.....	- 5 -
	Natuurbeheer.....	- 5 -
4.	NIEUWE ONDERZOEKEN	- 6 -
	Zijbelichting begroting 2026 Provincie Zeeland.....	- 6 -
5.	PLANNING	- 8 -
6.	BEDRIJFSVOERING REKENKAMER ZEELAND	- 9 -
	Samenstelling bestuur.....	- 9 -
	Ambtelijke bezetting	- 10 -
	Commissie OBZ	- 10 -
	Programmaraad	- 10 -
	Zeeuwse kring van rekenkamers.....	- 11 -
	Samenwerking met andere Provinciale Rekenkamers	- 11 -
7.	FINANCIËN	- 13 -
	Begroting 2025	- 13 -
	Verantwoording 2024	- 13 -

1. INLEIDING

Voor u ligt de rapportage over het onderzoeksprogramma en begroting 2025 en de verantwoording over 2024 van de rekenkamer Zeeland

De rekenkamer Zeeland voert onafhankelijk onderzoek uit naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door de Provincie Zeeland gevoerde beleid. Daarmee versterkt de rekenkamer de kaderstellende en controlerende rol van Provinciale Staten. Het vergt voor Provinciale Staten veel tijd en deskundigheid om (beleids)onderzoek uit te voeren. Daarom ondersteunt de rekenkamer hierbij met als doel de rol van Provinciale Staten binnen het dualisme op Provinciaal niveau te versterken. Meer over het werk van de rekenkamer is te vinden op www.rekenkamerzeeland.nl. Daar zijn ook alle opgeleverde onderzoeksrapporten te downloaden.

ONDERZOEKSPROGRAMMA 2025

De rekenkamer stelt conform het [reglement van orde](#) jaarlijks een onderzoeksprogramma vast en informeert Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten daarover. In het onderzoeksplan staan de onderzoeken die de rekenkamer voornemens is uit te gaan voeren in het aankomende jaar en de actuele onderzoeken die doorlopen uit het voorgaande jaar. Alvorens de rekenkamer het onderzoeksprogramma definitief vaststelt, voert zij hierover overleg met de Programmaraad en stemt zij daarover af met de Provinciale organisatie in het kader van 217a onderzoek.

BEGROTING2025

Conform de [Verordening nadere inrichting](#) doet de rekenkamer jaarlijks een voorstel aan Provinciale Staten voor het ter beschikking stellen van de benodigde middelen voor een goede uitoefening van de taken.

VERANTWOORDING 2024

Conform het reglement van orde en artikel 186 van de Provinciewet verantwoordt de rekenkamer Zeeland ieder jaar aan Provinciale Staten de werkzaamheden en bestedingen met betrekking tot het voorgaande jaar.

2. AFGEROND ONDERZOEK

De rekenkamer Zeeland rondde in 2024 de onderzoeken naar subsidieverstrekking en benutten van Europese middelen af.

SUBSIDIEVERSTREKKING

Het subsidiebeleid van de Provincie Zeeland is overwegend doeltreffend. Dat was de hoofdconclusie van een onderzoek naar de doeltreffendheid van het beleidsinstrument subsidies bij de Provincie Zeeland.

Verbeterpotentieel

Subsidieafspraken en –regelingen zouden specifiekere kunnen zijn en de Provincie zou meer aan effectmeting moeten doen. Ook merkte de rekenkamer op dat de openbare informatie over het aantal verstrekte subsidies die de provincie op haar website plaatst niet compleet is. Provinciale Staten van Zeeland zouden zich daarnaast door het college van Gedeputeerde Staten moeten laten informeren over de financiële omvang en doeltreffendheid van het subsidieinstrument.

Ter verbetering van het subsidiebeleid geeft de rekenkamer voorbeelden van andere provincies. Ook doet de rekenkamer de suggestie aan Provinciale Staten zich periodiek door de externe accountant te laten bijstaan waar het de beoordeling van de doeltreffendheid van het provinciale subsidiebeleid betreft.

Onderzoeksrapport

Het volledige onderzoeksrapport met alle conclusies en aanbevelingen is via deze [link](#) te vinden op de website van de rekenkamer.

Bestuurlijke behandeling

Op 12 januari 2024 werd het rapport gepresenteerd aan Provinciale Staten. Vervolgens werd op 26 januari het rapport behandeld in de Statencommissie Bestuur. Op 9 februari werd in de vergadering van Provinciale Staten een besluit genomen.

Regelmatig worden projecten in Zeeland medegefinancierd door de Europese Unie. Dit soort financiering levert een bijdrage aan de opgaven waar de Provincie Zeeland samen met andere partners aan werkt. De rekenkamer Zeeland onderzocht hoe de provincie borgt succesvol te zijn bij het aanwenden van deze middelen voor Zeeland.

De conclusie van de rekenkamer is dat het benutten van Europese subsidies een redelijke vanzelfsprekendheid is voor de Provincie Zeeland. Sinds het onderzoek van de rekenkamer in 2015 zijn belangrijke stappen gezet in de borging.

Op onderdelen kan het nog beter, constateert de rekenkamer. Zo is er bijvoorbeeld geen kader ter ondersteuning van besluitvorming over het wel, of niet, participeren in Europese projecten. De Provincie kan ook meer doen om minder daadkrachtige potentiële aanvragers van Europese subsidie te ondersteunen. Een ander punt van aandacht is de samenwerking met andere Zeeuwse overheden. Die is in het verleden intensiever geweest en het is een gemis voor de Provincie als de huidige lage activiteit gehandhaafd blijft. Het onderzoek biedt concrete mogelijkheden tot verbetering, zodat de Provincie Zeeland daarmee aan de slag kan.

Onderzoeksrapport

Het volledige onderzoeksrapport met alle conclusies en aanbevelingen is via deze [link](#) te vinden op de website van de rekenkamer.

Bestuurlijke behandeling

Op 21 juni 2024 werd het rapport gepresenteerd aan Provinciale Staten. Vervolgens werd het rapport op 6 september behandeld in de Statencommissie Bestuur. In de vergadering van Provinciale Staten op 27 september werd het besluitvormend behandeld.

3. LOPENDE ONDERZOEKEN

De rekenkamer startte vier onderzoeken in 2024. Deze onderzoeken worden in 2025 afgerond en aan Provinciale Staten aangeboden:

- Handhaving energiebesparingsplicht
- Omgevingsparticipatie
- Provinciale Watertaken
- Natuurbeheer

HANDHAVING ENERGIEBESPARINGSPLICHT

Energiebesparing heeft positieve effecten op de energiekosten en het klimaat en maakt de samenleving minder afhankelijk van (vervuilende) fossiele brandstoffen. Energie die niet gebruikt wordt, hoeft niet geproduceerd en getransporteerd te worden. Met de zogeheten energiebesparingsplicht in de milieuwetgeving van het Rijk, is het treffen van energiebesparende maatregelen onder voorwaarden verplicht gesteld bij Zeeuwse bedrijven en instellingen.

Gedeputeerde Staten zijn voor bepaalde categorieën bedrijven het bevoegd gezag voor het uitvoeren van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van de energiebesparingsplicht (VTH energie taken). De VTH energie taken zijn door Gedeputeerde Staten gemandateerd aan de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD Zeeland) of aan DCMR milieudienst Rijnmond.

Het onderzoek van de rekenkamer naar de handhaving van de energiebesparing biedt Provinciale Staten een beschrijving van het beleidskader en geeft daaraan gerelateerd inzicht in hoe Gedeputeerde Staten en de milieudiensten het toezicht en de handhaving van de energiebesparingsplicht uitvoeren en tot welke resultaten dat leidt. Tevens wordt door een samenwerking met de Nederlandse vereniging voor rekenkamer onderzoek (NVRK), Algemene rekenkamer en een aantal Zeeuwse gemeentelijke rekenkamers een vergelijking gemaakt op intergemeentelijk en interprovinciaal niveau.

De Nederlandse vereniging voor rekenkamer onderzoek (NVRK) heeft dit onderwerp in 2024 geselecteerd als “Doe-Mee onderzoek”. Alle andere Provinciale rekenkamers doen met het onderzoek mee, evenals de Algemene Rekenkamer (AR) en diverse gemeentelijke rekenkamers, ook in Zeeland. Zo kunnen met het onderzoek ook interbestuurlijke aspecten worden belicht en vergelijkingen worden gemaakt tussen Provincies en gemeenten. Dit onderwerp is daarom niet zozeer aangedragen in de fractiegesprekken maar door de rekenkamer gekozen op basis van een eigen afweging.

Via deze [link](#) is de startnotitie te vinden op de website van de rekenkamer.

De planning is om een brief met de resultaten van het onderzoek in het tweede kwartaal van 2025 op te leveren.

OMGEVINGSPARTICIPATIE

Net als andere overheden probeert de Provincie Zeeland de omgeving steeds meer gestructureerd te betrekken bij het opstellen en uitvoeren van beleid. Provinciale Staten stelden in januari 2023 een visie op participatie vast, nadat Provinciale Staten de motie “Van inspraak naar participatie” aannam.

Nu de visie op participatie is vastgesteld werkt Gedeputeerde Staten aan Provinciaal beleid en het verder ontwikkelen van het benodigde instrumentarium. Ook de nieuwe Omgevingswet geeft een aanleiding om participatiebeleid en -instrumentarium te ontwikkelen.

Met het onderzoek naar omgevingsparticipatie wil de rekenkamer Provinciale Staten overzicht, inzicht en handvatten verstrekken ten aanzien van de inzet van participatie. Middels een case study bij een drietal projecten wordt de doeltreffendheid geanalyseerd van een aantal reeds lopende / afgeronde participatietrajecten, deze projecten zijn:

- Grenspark Groot Saeftinghe
- Regionale Mobiliteitsstrategie Zeeland
- Aanleg landbouwweg N286 Poortvliet

Via deze [link](#) is de startnotitie voor het onderzoek naar omgevingsparticipatie te vinden op de website van de rekenkamer.

De planning is om de rapportage van het onderzoek in het eerste kwartaal van 2025 op te leveren.

PROVINCIALE WATERTAKEN

Het waterbeheer in Nederland is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het Rijk, Provincies, gemeenten en waterschappen, waarbij zij intensief samenwerken. Gedeputeerde Staten voeren in dit kader allerlei taken uit die voortkomen uit wet- en regelgeving en/of die samenhangen met bestuurlijke ambities bij maatschappelijke opgaven. De rekenkamer noemt deze taken kortweg Provinciale watertaken. De Provinciale watertaken liggen onder andere op het terrein van het opstellen van regionaal waterbeleid, het beschermen van grondwater voor drinkwatervoorziening en het toezicht houden op de uitvoering van regionaal waterbeleid door het waterschap Scheldestromen.

Het onderzoek van de rekenkamer verschaft Provinciale Staten overzicht in de watertaken van de Provincie Zeeland en beschrijft de invloedssfeer gelet op die taken van Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Vervolgens analyseert de rekenkamer welke kaders Provinciale Staten hebben gesteld voor de watertaken en of Gedeputeerde Staten daar adequaat uitvoering aan geven.

Via deze [link](#) is de startnotitie voor het onderzoek naar watertaken te vinden op de website van de rekenkamer.

De planning is om de rapportage van het onderzoek in het tweede kwartaal van 2025 op te leveren.

NATUURBEHEER

Het beschermen, ontwikkelen en beheren van natuur en landschap zijn belangrijke taken van de Provincie. Met het natuurbeleid wordt getracht de bijzondere Zeeuwse natuur en het herkenbare Zeeuwse landschap te behouden zodat deze beschikbaar wordt en blijft voor de bewoners en bezoekers van Zeeland. Natuurbeheer is nodig om de kwaliteit van de Zeeuwse natuurgebieden te beschermen. Daartoe wordt het ontwikkelen en goed beheren van natuur en landschap aangemoedigd door de Provincie. Er worden subsidies beschikbaar gesteld aan terreinbeherende organisaties (TBO's), particuliere grondeigenaren en agrarische natuurbeheerders.

In 2018 deed de rekenkamer onderzoek naar het natuurbeheer in Zeeland ([link](#)). De focus lag destijds vooral op het beheer van de TBO's en daaraan gerelateerde subsidies. Diverse Statenleden noemden in de Commissie Bestuur op 22 september 2023 tijdens de behandeling van het rekenkameronderzoek Rode Draden 2019 – 2023 het belang van follow-up onderzoek door de rekenkamer. Met dit onderzoek voert de rekenkamer een dergelijk follow-up onderzoek uit. De rekenkamer houdt in het nieuwe onderzoek rekening met de natuurmonitoringsrapportages van Gedeputeerde Staten en de rapporten die door de Ecologische Autoriteit zijn uitgebracht.

Het nieuw uit te voeren onderzoek naar natuurbeheer brengt in beeld hoe de taken en verantwoordelijkheden op het gebied van natuur in Nederland zijn verdeeld en wat daarbij de rollen, verantwoordelijkheden en taken van Provinciale en Gedeputeerde Staten van Zeeland zijn. Vervolgens wordt nagegaan welke doelen en middelen Provinciale Staten hebben vastgesteld, hoe doeltreffend Gedeputeerde Staten is in de uitvoering gelet op deze kaders en hoe het systeem van verantwoording en controle werkt in de praktijk op het gebied van natuurbeheer.

Eind 2024 zijn gedachten gegenereerd voor de aanpak van het onderzoek. Deze worden begin 2025 vervat in een startnotitie.

De oplevering van de eindrapportage van het onderzoek is gepland voor het vierde kwartaal van 2025.

4. NIEUWE ONDERZOEKEN

Het voorgaande hoofdstuk laat zien dat de onderzoekportefeuille van de rekenkamer in 2025 al behoorlijk is gevuld met onderzoek dat doorloopt uit 2024. De rekenkamer heeft daarom besloten om in dit onderzoeksprogramma beperkt nieuw onderzoek aan te kondigen, te weten enkel een zijbelichting op de begroting van de provincie Zeeland voor het jaar 2026. Voorzien wordt dat er in het derde kwartaal van 2025 de benodigde ruimte ontstaat in de agenda om een regulier nieuw rekenkameronderzoek te starten. De rekenkamer zal in het voorjaar van 2025 in gesprek gaan met de fracties van Provinciale Staten over relevante onderwerpen. De output van deze gesprekken is niet alleen relevant voor onderwerpselectie in 2025, maar zal door de rekenkamer ook worden gebruikt voor het onderzoeksprogramma 2026.

Het reglement van orde van de rekenkamer schrijft voor welke criteria en randvoorwaarden gelden voor onderwerpselectie door de rekenkamer:

Afwegingscriteria

- a) Er is sprake van een grote maatschappelijke relevantie.
- b) Het onderwerp heeft een hoog (potentieel) leereffect.
- c) Er is sprake van een aanmerkelijk financieel, organisatorisch of bestuurlijk belang.
- d) Resultaten van onderzoek kunnen een positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van de informatievoorziening aan Provinciale Staten.
- e) Resultaten van onderzoek kunnen een positieve bijdrage leveren aan de doeltreffendheid, doelmatigheid en/ of rechtmatigheid.

Randvoorwaarden

- a.) Het moet haalbaar zijn in de tijd.
- b.) Het moet haalbaar zijn binnen het budget.
- c.) Het draagt bij aan de variatie in onderwerpen en de provinciale sectoren die betrokken zijn bij het onderwerp van onderzoek.
- d.) De rekenkamer is geschikt om onderzoek te doen naar het onderwerp op basis van haar bevoegdheden, kennis of vaardigheden.

ZIJBELICHTING BEGROTING 2026 PROVINCIE ZEELAND

Provinciale Staten moeten als vertegenwoordiger van de Zeeuwse burger ervoor zorgen dat er goed wordt omgesprongen met belastinggeld. De begroting is een belangrijk sturingsinstrument om deze taak uit te kunnen voeren. Om de kaderstellende en controlerende taken goed uit te voeren, is het

belangrijk voor Provinciale Staten dat de begroting voldoende informatie bevatten en de informatie helder, relevant en afrekenbaar is. Een goede begroting biedt de basis voor Provinciale Staten om na te gaan of de uitvoering volgens plan verloopt en of de taakstellingen zijn gerealiseerd.

Met het vaststellen van een begroting wordt door Provinciale Staten aangegeven:

- Wat de financiële positie is van de Provincie en op welke wijze de beschikbare middelen over de verschillende beleidsdoelen moeten worden verdeeld.
- Tot welke maximale bedragen Gedeputeerde Staten toestemming hebben tot het doen van uitgaven.
- Welke kaders voor prestatienormen en normen aan uitvoeringsaspecten meegegeven worden aan Gedeputeerde Staten voor de uitvoering van beleid en de bedrijfsvoering.

OPZET EN DOELSTELLING

De ‘zijbelichting’ door de rekenkamer onderzoekt of de financiële positie van de Provincie goed en snel is te doorgronden en zoomt in op een aantal aandachtspunten die betrekking hebben op inhoudelijke en financiële strategische beleidsvraagstukken van de Provincie. De aandachtspunten zijn zaken waarvoor de rekenkamer Provinciale Staten aanraden op onderdelen bij Gedeputeerde Staten meer informatie in te winnen of om verduidelijking te vragen. Buiten de scope van de rekenkamer valt de rechtmatigheid van de jaarrekening, waar de accountant al verslag over uit brengt.

De zijbelichting bevat geen oordelen of aanbevelingen.

De rekenkamer stemt de opzet van de zijbelichting af met de Programmaraad en de Auditcommissie.

DOEMEE ONDERZOEK NVRR 2025

In 2025 voert de Vereniging van Rekenkamers een DoeMee onderzoek uit naar onderbesteding, ofwel het overhevelen van budgetten naar een volgend jaar. Afhankelijk van de nadere uitwerking van deze onderzoeksopzet, besluit de rekenkamer Zeeland om daaraan mogelijk deel te nemen. De resultaten kunnen betrokken worden bij een zijbelichting op een P&C document, danwel anderszins gebruikt worden om Provinciale Staten op gepaste wijze te informeren.

PLANNING ONDERZOEK

Derde/vierde kwartaal 2025

5. PLANNING

Onderzoek	Statencommissie ¹	Behandeling ²	Product
Omgevingsparticipatie	Cie. Bestuur	1 ^e kwartaal 2025	Onderzoeksrapport
Energiebesparingsplicht	Cie. Economie	2 ^e kwartaal 2025	ntb
Zijbelichting jaarstukken	- ³	2 ^e kwartaal 2025	Brief aan PS
Provinciale Watertaken	Cie. Ruimte	3 ^e kwartaal 2025	Onderzoeksrapport
Natuurbeheer	Cie. Ruimte	4 ^e kwartaal 2025	Onderzoeksrapport
Nieuw onderwerp ⁴	nader te bepalen	1 ^e kwartaal 2026	Onderzoeksrapport

¹ Het betreft een inschatting van de rekenkamer. Het bepalen in welke Statencommissie een rapport van de rekenkamer behandeld wordt is aan de agendacommissie van Provinciale Staten.

² Data zijn onder voorbehoud en onder meer afhankelijk van de mate waarin de onderzoeken volgens plan uitgevoerd kunnen worden.

³ De zijbelichting wordt mogelijk niet in een reguliere Statencommissie besproken, maar kan wel door de Auditcommissie van Provinciale Staten worden behandeld en er wordt ook over afgestemd met de Programmaraad.

⁴ Zoals beschreven in hoofdstuk 4 wordt het nieuwe onderwerp door de rekenkamer bepaald in het tweede kwartaal van 2025.

6. BEDRIJFSVOERING REKENKAMER ZEELAND

SAMENSTELLING BESTUUR

Het bestuur van de rekenkamer Zeeland bestaat uit [mevrouw mr. G.A.A. van Rijswijk - van Mook](#) (voorzitter), de heer [drs. H.J.W. Verdellen](#) en mevrouw [T. Groenendijk-de Vos MA](#). Het bestuur van de rekenkamer wordt benoemd door Provinciale Staten.

Mevrouw van Rijswijk - van Mook is per 1 januari 2022 als voorzitter benoemd tot 31 december 2027. De heer Verdellen is verbonden aan de rekenkamer sinds 1 januari 2017 en is herbenoemd als lid tot 31 december 2028. Mevrouw Groenendijk-de Vos is sinds 1 november 2018 verbonden aan de rekenkamer als lid en werd op 15 november 2024 herbenoemd als lid tot 1 november 2030.

AMBTELIJKE BEZETTING

Wegens vertrek van de heer [REDACTED] per 1 november 2024 is de functie directeur-onderzoeker van de rekenkamer Zeeland vacant. [REDACTED] werkzaam vanaf 2017 bij de rekenkamer Zeeland als onderzoeker, neemt tijdelijk de functie van directeur-onderzoeker waar.

De ambtelijke bezetting van de rekenkamer bestaat verder uit [REDACTED]

COMMISSIE OBZ

De commissie organisatorische en bestuurlijke zaken rekenkamer Zeeland (Cie. OBZ) borgt een optimale samenwerking tussen Provinciale Staten en de rekenkamer, waarbij de continuïteit, doelmatigheid en doeltreffendheid van de Zeeuwse rekenkamer een wederzijds streven is.

De commissie is samengesteld uit de volgende leden van Provinciale Staten:

- [G. van Unen](#) (voorzitter)
- [E.J.A. Koppejan](#)
- [M.A. van 't Westeinde](#)

PROGRAMMARAAD

De Programmaraad van de rekenkamer fungeert als klankbord om het onderzoekswerk zo effectief mogelijk te laten aansluiten bij de behoeften van Provinciale Staten.

De Programmaraad is uit de volgende leden van Provinciale Staten samengesteld:

- [D. de Clerck](#) (voorzitter)
- [T.A.O. Janssens](#)
- [M.C.P. de Theije](#)
- [E.J.A. Koppejan](#)
- [G. Heijkoop](#)
- [E.A. Jonker](#) (sinds 1 november)

Het secretariaat van de Programmaraad wordt gevoerd door de rekenkamer. Een vertegenwoordiger vanuit de Statengriffie neemt deel aan de bijeenkomsten van de Programmaraad. De vergaderstukken van de Programmaraad zijn terug te vinden in Ibabs.

Terugblik op 2024

(van de voorzitter van de Programmaraad)

De programmaraad heeft in 2024 drie keer vergaderd. Tijdens deze vergaderingen heeft de programmaraad haar klankbordrol ingevuld ten aanzien van de onderzoeken Omgevingsparticipatie, Benutten van Europese middelen, Provinciale Watertaken, het DoeMee onderzoek (onderzoek Algemene Rekenkamer) handhaving energiebesparingsplicht en het onderzoeksprogramma voor 2025.

De voorzitter van de programmaraad rekenkamer heeft een terugkoppeling gegeven van de werkzaamheden van de programmaraad in de commissie bestuur.

Ook is er met de commissievoorzitters gesproken over hun rol met betrekking tot de formulering van dictums van Statenvoorstellen over rekenkamerrapporten naar aanleiding van commissiebehandelingen.

ZEEUWSE KRING VAN REKENKAMERS

In 2019 is samen met de Nederlandse vereniging van rekenkamers en rekenkamercommissies (NVRK) en de gemeentelijke rekenkamers in Zeeland begonnen met een rekenkamerkring Zeeland. De bedoeling was om ongeveer twee keer per jaar samen te komen om als Zeeuwse rekenkamers kennis en ervaringen uit te wisselen.

Sinds 2020 vonden deze bijeenkomsten vanwege de coronamaatregelen echter niet plaats. Een herstart van de Kring Zeeland heeft nog niet plaatsgevonden. Wel wordt er door onze rekenkamer met diverse Zeeuwse gemeentelijke rekenkamers samengewerkt bij het onderzoek naar de [handhavingsplicht energiebesparing](#).

SAMENWERKING MET ANDERE PROVINCIALE REKENKAMERS

De rekenkamer Zeeland voert, zowel ambtelijk als bestuurlijk op regelmatige basis overleg met de andere Provinciale rekenkamers in Nederland.

Naast de Rekenkamer Zeeland betreft dat de Randstedelijke Rekenkamer (Zuid-Holland, Noord-Holland, Utrecht en Flevoland), de Zuidelijke Rekenkamer (Noord-Brabant en Limburg), de Rekenkamer Oost Nederland (Gelderland en Overijssel) en de Noordelijke Rekenkamer (Drenthe, Groningen en Fryslân).

Doel van dit P5-overleg is het uitwisselen van kennis en ervaringen. In een aantal gevallen wordt ook samen opgetrokken in gezamenlijke onderzoeken. Het DoeMee onderzoek naar de [handhavingsplicht energiebesparing](#) is hier een voorbeeld van.

7. FINANCIËN

BEGROTING 2025

Het jaarlijkse vaste budget van de rekenkamer bedraagt (peil Provinciale begroting 2025) 383.000,-. Daarbovenop wordt vanuit 2024 € 45.000,- aan niet aangewend onderzoeksbudget voor lopende onderzoeken van 2024 naar 2025 overgeheveld.

Het totaalbudget van de rekenkamer voor 2025 bedraagt daardoor € 428.000,-.

Deze bedragen zijn opgenomen in de door Provinciale Staten vastgestelde begroting 2025 van de Provincie Zeeland. De rekenkamer beschouwd deze bedragen als kaderstellend voor de uitvoering van het onderzoeksprogramma 2025.

VERANTWOORDING 2024

Van het totaalbudget van € 422.000 werd door de rekenkamer in 2024 € 377.000 aangewend. Keuzes ten aanzien van de afronding van onderzoeken uit het onderzoeksprogramma 2024 maakten dat in 2024 niet het gehele onderzoeksbudget door de rekenkamer werd aangewend.